

ANONIEM BINDEND ADVIES

Partijen : A te B, vertegenwoordigd door C te D, tegen Interpolis Zorgverzekeringen N.V. te Utrecht en Achmea Zorgverzekeringen N.V. te Zeist

Zaak : Geneeskundige zorg, vruchtbaarheidsgerelateerde zorg, in-vitro fertilisatie (IVF), terugplaatsen embryo's na het 43e levensjaar

Zaaknummer : 201700907

Zittingsdatum : 6 december 2017

Geschillencommissie Zorgverzekeringen (prof. mr. A.I.M. van Mierlo, mr. drs. J.A.M. Strens-Meulemeester en mr. H.A.J. Kroon)

(Voorwaarden zorgverzekering 2016, artt. 10 en 11 Zvw, 2.1 en 2.4 Bzv, Voorwaarden aanvullende ziektekostenverzekering 2016)

---

1. Partijen

A te B, hierna te noemen: verzoekster, vertegenwoordigd door C te D,

tegen

- 1) Interpolis Zorgverzekeringen N.V. te Utrecht, en
- 2) Achmea Zorgverzekeringen N.V. te Zeist,
hierna gezamenlijk te noemen: de ziektekostenverzekeraar.

2. De verzekeringssituatie

- 2.1. Ten tijde van de onderhavige kwestie was verzoekster bij de ziektekostenverzekeraar verzekerd tegen ziektekosten op grond van de Basisverzekering (hierna: de zorgverzekering), een verzekering als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, Zorgverzekeringswet (verder: Zvw). Verder was ten behoeve van verzoekster bij de ziektekostenverzekeraar de aanvullende ziektekostenverzekering ZorgActief MeerZeker afgesloten (hierna: de aanvullende ziektekostenverzekering). Beide verzekeringen zijn schadeverzekeringsovereenkomsten als bedoeld in artikel 7:925 in samenhang met artikel 7:944 van het Burgerlijk Wetboek.
De eveneens afgesloten aanvullende verzekering GebitActief (250 euro) is niet in geschil en blijft om die reden verder onbesproken.

3. De bestreden beslissing en het verloop van het geding

- 3.1. Verzoekster heeft bij de ziektekostenverzekeraar aanspraak gemaakt op vergoeding van de kosten van het in 2016 bij haar terugplaatsen van een cryo (ingevroren) embryo (hierna: de aanspraak). Bij brief van 15 maart 2017 heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoekster medegedeeld dat de aanspraak is afgewezen.
- 3.2. Verzoekster heeft aan de ziektekostenverzekeraar om heroverweging van voormelde beslissing gevraagd. Bij brief van 22 maart 2017 heeft de ziektekostenverzekeraar aan verzoekster medegedeeld zijn beslissing te handhaven.
- 3.3. De Ombudsman Zorgverzekeringen heeft verzoekster bij brief van 24 mei 2017 medegedeeld geen ruimte te zien voor bemiddeling.
- 3.4. Bij brief van 20 juli 2017 heeft verzoekster de Geschillencommissie Zorgverzekeringen (hierna: de commissie) verzocht te bepalen dat de ziektekostenverzekeraar gehouden is de aanspraak alsnog in te willigen, ten laste van de zorgverzekering dan wel de aanvullende ziektekostenverzekering (hierna: het verzoek).
- 3.5. Na daartoe in de gelegenheid te zijn gesteld, is door verzoekster het verschuldigde entreegeld van € 37,-- voldaan, waarna de commissie de ziektekostenverzekeraar de mogelijkheid heeft

geboden op de stellingen van verzoekster te reageren. Bij dit verzoek waren afschriften van de door verzoekster aan de commissie overgelegde stukken gevoegd.

- 3.6. De ziektekostenverzekeraar heeft de commissie bij brief van 19 oktober 2017 zijn standpunt kenbaar gemaakt. Een afschrift hiervan is op 23 oktober 2017 aan verzoekster gezonden.
- 3.7. Partijen zijn in de gelegenheid gesteld zich te doen horen. Verzoekster en de ziektekostenverzekeraar hebben op respectievelijk 26 oktober en 7 november 2017 schriftelijk medegedeeld niet te willen worden gehoord.
- 3.8. Bij brief van 23 oktober 2017 heeft de commissie het Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) verzocht om advies, als bedoeld in artikel 114, derde lid, Zvw. Bij brief van 15 november 2017 heeft het Zorginstituut (zaaknummer 2017047750) bij wege van voorlopig advies de commissie geadviseerd het verzoek, voor zover dat ziet op de zorgverzekering, af te wijzen op de grond dat bij verzoekster sprake is geweest van doorgaande zwangerschappen. Hiermee is een eerdere IVF-poging reeds geëindigd. Nu geen sprake is van een IVF-poging die is aangevangen voordat verzoekster de leeftijd van 43 jaar heeft bereikt, kan zij geen aanspraak maken op (vergoeding van) vruchtbaarheidsgerelateerde zorg. Een afschrift van het advies van het Zorginstituut is op 16 november 2017 aan partijen gezonden. Zij zijn daarbij in de gelegenheid gesteld binnen tien dagen op dit advies te reageren. Verzoekster heeft op 29 november 2017 op het advies van het Zorginstituut gereageerd. Een afschrift van deze reactie is ter kennisname aan de wederpartij gezonden.

4. Het standpunt en de conclusie van verzoekster

- 4.1. In 2008 heeft verzoekster een in-vitrofertilisatiebehandeling (verder: IVF-behandeling) ondergaan, waaruit embryo's zijn voortgekomen. Ten tijde van deze behandeling was zij jonger dan 43 jaar. Nadien zijn de resterende embryo's ingevroren. In 2016 is één van deze cryo embryo's bij verzoekster teruggeplaatst. Op dat moment had zij de leeftijd van 43 bereikt. De ziektekostenverzekeraar heeft medegedeeld dat hij de kosten van deze terugplaatsing (€ 1.125,87) niet aan verzoekster vergoedt. Zij kan zich met deze beslissing niet verenigen.
- 4.2. In artikel 2.4, eerste lid, onderdeel a, onder 5, Besluit Zorgverzekering (hierna: Bzv) is bepaald dat vruchtbaarheidsgerelateerde zorg die wordt verleend aan verzekerde vrouwen van 43 jaar of ouder niet tot het verzekerde pakket behoort, tenzij het een IVF-poging betreft die reeds is aangevangen voordat de verzekerde vrouw de leeftijd van 43 jaar heeft bereikt. Van dit laatste is volgens verzoekster sprake, omdat de terugplaatsing van het cryo embryo in 2016 deel uitmaakt van de in 2008 aangevangen IVF-behandeling. Het terugplaatsen van een cryo embryo behoort immers tot de vierde en de laatste fase van een IVF-behandeling. Dat een terugplaatsing van cryo embryo's nog onderdeel vormt van de IVF-behandeling, waarvan deze embryo's het resultaat zijn, wordt bevestigd door het Zorginstituut in zijn standpunt van 27 mei 2015 betreffende in-vitrofertilisatie (hierna: IVF) en cryo embryo's. Hierin is, voor zover in dit kader van belang, het volgende opgenomen: "(...) Een IVF-poging bestaat uit stimulatie, eicelpunctie, bevruchting, het een of meer keren terugplaatsen van één of twee embryo's ('verse' embryo's of 'cryo' (ingevroren) embryo's)." Gelet op het voorgaande is de ziektekostenverzekeraar gehouden de kosten van de terugplaatsing in 2016 alsnog te vergoeden.
- 4.3. De Ombudsman Zorgverzekeringen concludeert dat de in 2008 aangevangen IVF-behandeling is geëindigd, omdat bij verzoekster sprake is geweest van 'doorgaande zwangerschappen'. Dit standpunt volgt echter logischerwijs niet uit het voornoemde standpunt van het Zorginstituut, waarin is opgenomen dat een IVF-behandeling onder meer bestaat uit het één of meer keren terugplaatsen van één of twee embryo's die het resultaat van die behandeling zijn. Verzoekster licht toe dat in vervolg op de in 2008 aangevangen IVF-behandeling drie 'doorgaande zwangerschappen' hebben plaatsgevonden, te weten in 2008, 2010 en 2013.

4.4. In reactie op het advies van het Zorginstituut stelt verzoekster dat uit artikel 1, sub e, onder 4 Bzv volgt dat een IVF-poging ook kan bestaan uit het "meer keren implanteren van een of twee embryo's in de baarmoederholte teneinde zwangerschap te doen ontstaan". Een enkele IVF-poging kan dus ook betekenen dat een of twee embryo's worden geïmplantéerd teneinde een zwangerschap te doen ontstaan. Verder valt uit hetgeen is opgenomen in het Bzv niet vermeld wanneer een IVF-poging eindigt. Het Zorginstituut meent echter dat dit wel het geval is. Indien het advies van het Zorginstituut wordt gevolgd dat worden de resterende cryo embryo's onbenut gelaten en dit kan volgens verzoekster niet de bedoeling zijn.

4.5. Verzoekster komt tot de conclusie dat het verzoek dient te worden toegewezen.

5. Het standpunt en de conclusie van de ziektekostenverzekeraar

5.1. Verzoekster heeft bij de ziektekostenverzekeraar aanspraak gemaakt op vergoeding van de kosten van vruchtbaarheidsgelateerde zorg in de vorm van het laten terugplaatsen van een cryo embryo. Verzoekster had ten tijde dat zij deze zorg ontving de 43-jarige leeftijd reeds bereikt. Het enkel laten terugplaatsen van cryo embryo's is vruchtbaarheidsgelateerde zorg. De zorgverzekering biedt geen dekking voor vruchtbaarheidsgelateerde zorg aan verzekerden ouder dan 43 jaar. De ziektekostenverzekeraar stelt voorts dat voor vergoeding van het laten terugplaatsen van embryo's na het bereiken van de 43-jarige leeftijd is vereist dat geen doorgaande zwangerschappen hebben plaatsgevonden. Dit is volgens hem bij verzoekster echter wel het geval geweest.

5.2. Dat de zorgverzekering geen dekking biedt voor vruchtbaarheidsgelateerde zorg aan verzekerden ouder dan 43 jaar vloeit voort uit artikel 2.4, eerste lid, onderdeel a, onder 5, Bzv en het standpunt van het Zorginstituut van 27 mei 2015 over IVF en cryo embryo's. Het Zorginstituut vermeldt in dit standpunt dat uit het Bzv volgt dat het in de baarmoeder plaatsen van resterende cryo embryo's uit een IVF-poging waarbij een doorgaande zwangerschap is ontstaan, niet meer hoort bij diezelfde poging. Volgens het Bzv is de poging geëindigd met een doorgaande zwangerschap. In het onderhavige geval is geen sprake van een IVF-poging, omdat niet blijkt dat verzoekster een hormoonbehandeling, een stimulering en een punctie heeft ondergaan. Zij heeft derhalve geen aanspraak op vergoeding van de kosten van het laten terugplaatsen van een cryo embryo in 2016. De ziektekostenverzekeraar merkt nog op dat hij het door de zorgaanbieder op 19 april 2016 gedeclareerde consult wél heeft vergoed, omdat voor deze zorg geen leeftijdsgrens geldt.

5.3. De ziektekostenverzekeraar komt tot de conclusie dat het verzoek dient te worden afgewezen.

6. De bevoegdheid van de commissie

6.1. Gelet op de inleiding van de aanvullende ziektekostenverzekering is artikel 18 van de zorgverzekering - waarin de bevoegdheid van de commissie is geregeld - ook van toepassing op de aanvullende ziektekostenverzekering. Hieruit volgt dat de commissie bevoegd is van het geschil kennis te nemen en daarover, zowel ten aanzien van de zorgverzekering als ten aanzien van de aanvullende ziektekostenverzekering, bindend advies uit te brengen.

7. Het geschil

7.1. In geschil is of de ziektekostenverzekeraar gehouden is de aanspraak alsnog in te willigen, ten laste van de zorgverzekering dan wel de aanvullende ziektekostenverzekering.

8. Toepasselijke verzekeringsvoorwaarden en regelgeving

8.1. Voor de beoordeling van dit geschil zijn de volgende verzekeringsvoorwaarden en regelgeving relevant.

- 8.2. De zorgverzekering betreft een naturapolis, zodat de verzekerde in beginsel is aangewezen op gecontracteerde zorg van door de ziektekostenverzekeraar gecontracteerde zorgaanbieders. De aanspraak op zorg of diensten is geregeld in de artikelen 1 e.v. van de 'verzekerde zorg basisverzekering'.
- 8.3. Artikel 31 van de 'verzekerde zorg basisverzekering' bepaalt wanneer en onder welke voorwaarden aanspraak op IVF, andere vruchtbaarheidsbevorderende behandelingen, sperma invriezen en eicelvitricatie bestaat en luidt, voor zover hier van belang:

“31.1 IVF

Wilt u een IVF-behandeling? En bent u jonger dan 43 jaar? Dan heeft u per te realiseren doorgaande zwangerschap recht op de eerste, tweede en derde poging, inclusief de daarbij toegepaste geneesmiddelen.

Wat wordt verstaan onder een IVF-poging tot zwangerschap

Een IVF-poging tot zwangerschap bestaat uit maximaal het opeenvolgend doorlopen van de volgende fasen:

a rijping van eicellen door hormonale behandeling in het lichaam van de vrouw;

b het verkrijgen van rijpe eicellen (follikelpunctie);

c eicelbevruchting en opkweken van embryo's in het laboratorium;

d terugplaatsing van 1 of 2 ontstane embryo's in de baarmoederholte om zwangerschap te laten ontstaan. (...)

Pas als de follikelpunctie geslaagd is (fase b), tellen wij de poging mee. Daarna tellen alle pogingen mee die worden afgebroken, voordat er sprake is van een doorgaande zwangerschap. Een nieuwe poging na een doorgaande zwangerschap geldt opnieuw als een eerste poging. Het terugplaatsen van ingevroren embryo's valt onder de IVF-poging waaruit ze zijn ontstaan, zolang er geen doorgaande zwangerschap is ontstaan. Als er wel een doorgaande zwangerschap is ontstaan dan mogen na deze zwangerschap ook de overige ingevroren embryo's worden teruggeplaatst. Als dit niet tot resultaat leidt, dan kan er weer met een IVF-behandeling gestart worden. Deze geldt dan als een eerste poging.

(...)

Wat wordt verstaan onder doorgaande zwangerschap

Er wordt onderscheid gemaakt tussen 2 verschillende vormen van doorgaande zwangerschap:

a fysiologische zwangerschap: een (spontane) zwangerschap van ten minste 12 weken sinds de eerste dag van de laatste menstruatie;

b zwangerschap na een IVF-behandeling van ten minste 10 weken vanaf de follikelpunctie nadat de niet-ingevroren embryo is teruggeplaatst. Of ten minste 9 weken en 3 dagen nadat de ingevroren embryo is teruggeplaatst.

(...)

31.2 Andere vruchtbaarheidsbevorderende behandelingen

Bent u jonger dan 43 jaar? Dan heeft u ook recht op andere vruchtbaarheidsbevorderende behandelingen dan IVF, inclusief de daarbij toegepaste geneesmiddelen.

(...)

Voor het recht op andere vruchtbaarheidsbevorderende behandelingen stellen wij de volgende voorwaarden:

1 Voorafgaand aan uw aanvraag heeft u een medische verklaring nodig van uw behandelend arts.

(...)

Mogelijkheden na het invriezen van eicellen

*Laat u na het invriezen uw eicellen weer ontdooien met als doel zwanger te worden? Dan bent u aangewezen op de fasen c en d van een IVF-poging (zie artikel 31.1 van de 'Verzekerde zorg basisverzekering'). **Let op!** Bij terugplaatsing moet u jonger zijn dan 43 jaar.*

(...)"

- 8.4. Artikel 31 van de zorgverzekering is volgens artikel 1.1 van de zorgverzekering gebaseerd op de Zorgverzekeringswet (Zvw), het Besluit zorgverzekering (Bzv) en de Regeling zorgverzekering (Rzv).
- 8.5. Artikel 11, eerste lid, onderdeel a, Zvw bepaalt dat de zorgverzekeraar jegens zijn verzekerden een zorgplicht heeft die zodanig wordt vormgegeven, dat de verzekerde bij wie het verzekerde risico zich voordoet, krachtens de zorgverzekering recht heeft op prestaties bestaande uit de zorg of de overige diensten waaraan hij behoefte heeft.
Geneeskundige zorg, waaronder het laten terugplaatsen van een cryo embryo, is naar aard en omvang geregeld in artikel 2.4 Bzv.
- 8.6. De Zvw, het daarop gebaseerde Bzv en de Rzv, schrijven dwingend voor welke prestaties onder de zorgverzekering verzekerd dienen te zijn. De verzekerde die een zorgverzekering sluit heeft recht op niet meer of minder dan deze prestaties. De zorgverzekering is in dit opzicht een bijzondere, van overheidswege gereguleerde vorm van schadeverzekering. Het staat de ziektekostenverzekeraar niet vrij een dekking te bieden die hetzij ruimer dan wel beperkter is dan op grond van het bij of krachtens de Zvw bepaalde is voorgeschreven.
De hiervoor beschreven regeling, zoals opgenomen in de zorgverzekering, strookt met de toepasselijke regelgeving.
9. Beoordeling van het geschil

Ten aanzien van de zorgverzekering

- 9.1. Vast staat dat verzoekster in 2008 een IVF-behandeling heeft ondergaan, en dat terugplaatsing van de uit deze IVF-behandeling verkregen embryo's in 2008, 2010 en 2013 heeft geleid tot drie 'doorgaande zwangerschappen'. Tussen partijen is in geschil of verzoekster aanspraak heeft op volledige vergoeding van een in 2016 bij haar uitgevoerde behandeling, waarbij zij een in 2008 ingevroren embryo heeft laten terugplaatsen. Ten aanzien hiervan overweegt de commissie het volgende.
- 9.2. Uit de brief van het Zorginstituut aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van 27 mei 2015 met referentienummer 2015042214 blijkt dat een IVF-poging bestaat uit vier onderdelen, te weten stimulatie, eicelpunctie, bevruchting en het een of meer keren terugplaatsen van één of twee embryo's ('verse' embryo's of 'cryo' (ingevroren) embryo's). *"Een IVF-poging eindigt bij een doorgaande zwangerschap of als terugplaatsing van alle beschikbare embryo's niet heeft geleid tot een doorgaande zwangerschap."*
De commissie stelt, op basis van het voorgaande, vast dat de behandeling die verzoekster in 2008 onderging, moet worden gezien als een IVF-poging in de zin van artikel 31.1 van de 'verzekerde zorg basisverzekering' van de zorgverzekering. Deze poging is met de doorgaande zwangerschap in 2008 geëindigd, zodat de commissie verzoekster niet volgt in haar stelling dat de onderhavige behandeling nog onderdeel vormt van die poging. Het terugplaatsen van de cryo embryo's, waaruit in 2010 en 2013 'doorgaande zwangerschappen' zijn voortgevloeid, valt dan ook niet onder artikel 31.1, maar onder artikel 31.2 van de 'verzekerde zorg basisverzekering' van de zorgverzekering. Verzoekster was destijds jonger dan 43 jaar en voldeed derhalve aan de voorwaarden voor vergoeding.
- 9.3. Voor de terugplaatsing in 2016 geldt eveneens dat geen sprake is van een IVF-poging. Verzoekster heeft immers niet opnieuw een stimulatie, eicelpunctie, en bevruchting ondergaan. De zorgverzekering biedt, op grond van voornoemd artikel 31.2, dekking voor vruchtbaarheidsgerelateerde zorg. Als gezegd, valt hieronder tevens het terugplaatsen van een cryo embryo, mits betrokkene op dat moment jonger is dan 43 jaar. Vast staat dat verzoekster ten tijde van de onderhavige behandeling de leeftijd van 43 jaar reeds had bereikt, zodat zij geen aanspraak heeft op vergoeding van deze behandeling.

 Ten aanzien van de aanvullende ziektekostenverzekering

- 9.4. De aanvullende ziektekostenverzekering biedt geen dekking voor het gevraagde, zodat de aanspraak niet op die grond kan worden ingewilligd.

 Conclusie

- 9.5. Het voorgaande leidt ertoe dat het verzoek dient te worden afgewezen.

10. Het bindend advies

- 10.1. De commissie wijst het verzoek af.

 Zeist, 6 december 2017,

 A.I.M. van Mierlo